

בס"ד. יום א' כ"ג חשוון תש"ע

שם: _____ זמן: _____

מבחן שבועי בבא בתרא דף פב – דף פח (י 26)

א. (1) פרט דין הענפים העולין מן האילן בשאר אילנות, ומה הטעם. (2) מאי "נקטינן" ואיך ביאר ר' זביד הדברים, ומה הקשה ר' פפא, ואיך ביאר הוא, ואיך נתיישבו דברי ר' זביד, ומה הקשו התוס' לפי זה. (3) אילו אילנות מתקיימים יותר ואילו חשיבי יותר, ומהיכן ילפינן לה.

ב. (1) מה הוסיף ר' יוחנן בשיעור מה שנקנה לבעל האילן, מה הקשה עליו ר' אלעזר. (2) מי הוא "רבינו" ומה נלמד מדבריו, ואיך. (3) האם אפשר לאוקי מתניתין כר' עקיבא, ומדוע. (4) האם זורעין למקום מלא אורה וסלו, ומי זורעו, ולמה דומה למה לא, ומדוע. (5) מה שיעור קביעת שדה אילן, מהיכן הביא ר' נחמן ראייה. (6) מה היה מעשה דצלמון, וכמה היה יכול לזרוע.

ג. (1) מה היה מעשה דדורא רעותא ומה הוכיח ר' יוסף משם. ואיך מוכח כדבריו ממתני', ומה יעשה ר' נחמן. (2) מה שיטת רבא ומה הביאו לפסוק כך, והאם שיעור ט"ז דכלאים שוה לשיעור דמכירה, ומדוע. (3) היכן מודדין את הד' אמות, ומהיכן מוכח. (4) באר ספיקא דר' ירמיה "מכר לו שלושה בדי אילן מהו".

ד.1) מה הוא המפסיק ביותר בין האילנות דלא להווי ג' יחדיו, והפסק דמים מה מפסיק יותר, ומה שיעור רשות הרבים דנסתפקו בו ומה מכריח להאי שיעורא. 2) איך צורת עמידת האילנות שנקראו שדה אילן, ומאי טעמא, והאם סגי להאי טעמא. 3) האם המשנה שקבעה גבי מכר חלקי בהמה איזה חלק נמשך בתר חבירו האם היא קביעה מוחלטת בכל מקום, ומה ביאור קנה דמתניתין.

ה.1) מה חידש ר' חסדא ומה טעמו, והאם יש הוכחה לדבריו ממתניתין, ומה נתחדש במתניתין בגוונא דמכר לו חיטין יפות ונמצאו רעות, פרט. 2) האם בגוונא שנתאנה ביותר משתות יכול המאנה לחזור בו. 3) מה הברירות הקיימות ביד מי שנתאנה, ומה סבר ר' חסדא. 4) מה נתחדש במתניתין בגוונא דמכר רעות ונמצאו רעות ומכר יפות ונמצאו יפות. 5) מה היא חיטה שחמתית, ומה צבע החמה ומניין, ומאי סבירא לגמ' מעיקרא.

ו.1) האם מכר חומץ ונמצא יין ולהיפך דומה למכר זית ונמצא שקמה, ולענין מאי פליגי רבנן ורבי ומאי טעמייהו, והאם ייתכן אליבא דרבנן שתרם יין ונמצא חומץ שהתרומה לא תחול, ומדוע. 2) מה היא סימטה, באיזה אופן חידש ר' אסי אר"י דמועיל לקנות בהניח המוכר פירות בסימטה, ובאיזה אופן מועיל לכו"ע, ומה טעם החילוק. 3) איך רצתה הגמ' להוכיח שקבלה מיניה, ואיך הוכיחה להיפך. 4) הוכיח האם דברי המשנה, משך ולא מדד, מדד ולא משך, ואם פיקח הוא מיירי בגוונא חדא.

ז.1) באר דברי ר"י ור"ל אפילו ברה"ר קנה. והאם בעי מדידה ומדוע. 2) כמה מדות במוכרים, מאי נפקא מינה למי שויכת המידה, באר "כיון שקבל עליו המוכר", באר "ברשות מוכר וכו' עד שיגביהנו או עד שיומיאנו מרשותו, באר האופן שמועיל לקנות ברשות הנפקד.

ח.1) באר חצר שאינה של שניהם ומאי טעמא בעינן לבאר כך. 2) באר הצדדים לספיקו של ר' ששת מר' הונא, ומהיכן בעו להוכיח בתחילה ומדוע נדחה. 3) איך הקימה הבריתא לגוונא דברשות מוכר, וברשות לוקח, והאם מוכרח להקים כך. 4) האם אפשר לקנות סחורה שנמצאת על גבי בהמה במשיכת הבהמה או במשיכת האנשים שנושאים את הסחורה.

ט.1) באיזה אופן מועיל לקנות בגוונא דמשך חמריו ופועליו וכו', ושל מי החמרים והפועלים ומניין, מה ואיך רצו להוכיח מההיא בריותא, ואיך נדחה והאם דין בהמה ברשות הלוקח כדין כלים ומדוע. 2) בהי גוונא מועיל בוודאי לקנות בכליו של קונה ברשות מוכר, ומדוע. 3) מדוע בעינן פסיקה, והאם בעינן לפסיקה לפני הקנין. 4) במה נקנין נכסים שאין להם אחריות לשיטת המשנה בקידושין, והאם אמנם הדברים כפשוטן. 5) איך ביארו הרשב"ם ותוס' לגוונא דהיה מגרר ויוצא שאיסור שבת וגניבה באין כאחת.

י.1) איך אוקמה הגמ' למתניתין דמשך ולא מדד קני, ואיך למה שאמרה המשנה לדינא דהלוקח פישטן. 2) מה הוא דרך קנין בהמה דקה ומה דין הקנין, מה צריך להבין ואיך מבארת זאת הגמ'. 3) איך הקימה הגמ' לדברי הברייתא דלעיל, אם היתה המדה של אחד מהם ראשון ראשון קנה.

יא.א (1) איך הבינה הגמ' בהוו"א לבאר דינא דהשוכר את הפועל לעשות עמו היום בדינר וכו' ואיך הבינה למסקנה ומאי נפקא מינה. (2) באר דברי הגמ' "הכא במאי עסקינן דאמר ליה יפה לך קרקע כל שהוא וכו'". (3) מה דין אם היה סרסור ביניהן ומדוע. (4) מה מהשיריים במידת הלח שייך לקונה ומה למוכר, והאם בכל זמן, מדוע.

יב.א (1) מה דין הרכינה והמיצית לענין מקח, לענין תרומה ולענין מעשר, ומדוע. (2) באר שאלת הגמ' לחכמים "אלא שבר צלוחית אבדה מדעת היא" ומדוע שאלה אצלוחית ולא איסר. (3) מה דין הלוקח כלי מאומן על מנת לבדקו ונשבר בידו, ומדוע, והאם דין זה נאמר בכל גוונא.

יג.א (1) באר כוונת הגמ' "אימור דאמר רבה בבעלי חיים דאנקטינהו נגרי ברייתא וכו'". (2) איך ביארה הגמ' למסקנא למחלוקת חכמים ור' יהודה. (3) האם מי שגמר בליבו לקנות דבר ועדיין לא קנה קנה, ומדוע.

יד.א (1) כמה שיעור הכרע והאם מכריעין בכל מידה, ומדוע. והאם חובה להכריע, ואם לא מה צריך לעשות, ומניין, ומה נסתפקה הגמ' לגבי האי שיעורא. (2) מה נקראו קללות בסוגיין, ומה הוכיחו התוס' מכך, פרט.

בהצלחה רבה

תשובות למבחן שבועי בבא בתרא דף פב – דף פח

תשובה א.

- 1) [בקונה ג' אילנות הכל שלון] בקונה ב' אילנות העולה מן הרואה פני חמה לקונה ויקוץ כדי שלא יהיה מצב דמסקא ארעא שירטון ויראה כג' ויאמר שיש לו קרקע. והיוצא ממקום שאינו רואה פ"ח ה"ה של המוכר (דמקרקעו גדל).
- 2) נקטינן [קבלה מרבותינו] דקל אין לו גזע סבר ר"ז למימר דאין דין יוצא מגזע שלו כיון שמתיאש דאם יתייבש אינו גדל שוב וסבור שלא יספיק לגדול מהגזע עד שיבש. ואקשי ר"פ דמתני' סתמא תנן ומשמע אף בדקלים ומסיק ר"פ משום דאין דרך דקל להוציא מגזע לעולם וא"כ מתני' מיירי רק בדבר שהוא דרך ולר"ז משנינן כגון דזבין לה' שנים שאף אם ייבש יחזור ויטע וא"כ לא מייאש. ע"כ פרשב"ם ולכ"ת כל שאר אילנות שנקצו פ"א הוי כדקל לדעת ר"ז כיון שלא יחזור ויגדל בשלישית ולהכי מקשינן דמתני' בסתמא מיירי אף בהני אילנות ומשנינן כגון דזבין לה' שנים ומסתמא מיירי בנטיעות וא"כ לא מייאש. ולר"ח ר"ז אמר דאין יוצא מן השרשים לבעל הקרקע כיון שהלוקח יקח הכל כשייבש וה"ה שאר אילנות כשייבשו הוי שרשים של לוקח ול"ד דקל וממתני' משני לה' שנים בלו' שצריך להשאיר השרשים למוכר. ולר"י דקל וה"ה שאר אילנות אין רשאי לקצצן כשיבשו בראשן כדי שיחזרו ויגדלו ולהכי לר"ז מייאש ולהכי מקשינן ממתני' ומשני לה' שנים בלו' שאם ייבש יקצצנו כדי שיגדל עבורו ובדקל ל"ש כן. והק' תוס' לכל הפירושים כשמכר לה' שנים אמאי יש לו שבח יוצא מן הגזע דהא רבא אמר בב"מ דמקבל לשנים מועטות אין לו שבח שקמה. ותי' כיון שמעיקר הדין היה ראוי שיגדלו ויטול פירותיהם ומחמת המוכר צריך לקצוץ ומפסיד פירות, ובמקום זה יש לו הענפים לשריפה.
- 3) שאר אילנות מתקיימים יותר וכדאי' בסוגיין ולעיל דקל שיבש אינו מחליף ומ"מ דקל חשוב יותר כדאי' בכתובות אילני ודיקלני, דיקלני. ובאמת גפנים חשובים יותר כדאי' בהחובל לגבי איסור קציצה דאמרינן גופני קנו דיקלני ומ"מ כיון שזה רק אם משקיע וטורח הרבה, להכי אמרינן לגבי איש ואשה שיקחו דקלים ולא גופני.

תשובה ב.

- 1) ר"י חידש שיש אף שיעור אורה וסלו בג' אילנות כדי שיוכל ללקט פירות בנוח. והק' ר"א השתא לרבנן אין ללוקח דרך דבעין רעה מוכר (והטעם משום דארעא אחריתי היא) ואף שא"א להגיע כלל בלא דרך כ"ש שלא יהיה לו אורה וסלו שיכול לעמוד תחת האילן וללקט בדוחק.
- 2) רבינו היינו רבי אלעזר ונלמד מדבריו דקונה ב' אילנות יש לו דרך לרשב"ם מדנקט טעמא דאין דרך לרבנן דארעא אחריתי היא בלו' שקנה לעצמו שדה בפנ"ע ולא השתעבד לו המוכר קרקעו משא"כ ב' שאינו קונה שדה לעצמו א"כ משעבד לו לדרך. ולתוס' הראיה מדסבר דדרך עדיף מאורה וסלו א"כ בקנה ב' שיש אורה וסלו ק"ו מהגדילו לא ישפה כ"ש שיש לו דרך.
- 3) בעינן למימר דלא אתיא כר"ע מדקתני הגדילו ישפה ולר"ע בעין יפה. ודחינן כיון דמכחשי בארעיה מודי ר"ע שהצל רע לבית השלחין וגם מפריע לבקר וכליו ולא דמי לדרך שלא מזיק לו לשאר קרקעו. ומ"מ פרשב"ם דהא דקתני ב' אין לו קרקע אינו כר"ע דלר"ע בעין יפה מוכר ויש לו קרקע ליטע אחר תחתיו (ועי' תוס' לעיל).
- 4) מסקינן דז"ז אינן רשאי לזרעו, הלוקח מפני שאינו שלו לגמרי רק לצורך לקיטה. והמוכר מפני שא"ל הלוקח מיטנפי פרי כשנפלים על הזרעים. ולא דמי למי שיש לו דרך על החיצון דחיצון זורעו דהתם לא מזיק לפנימי שיוכל לילך כרצונו. אלא דמי לבררו להם דרך ע"י ב"ד מן הצד שכיון שנתן לו לגמרי מרצונו יטעון אינני רוצה שתזרע שמפריע להילוכו.
- 5) לרב יוסף בשם ר"י בשם שמואל מד"א ועד שמונה (ולרשב"ם ולא עד בכלל ותוס' פליגי) ולר"נ בשם שמואל מח' עד ט"ז. והוכיחו כר"נ ממתני' דנוטע כרמו ט"ז על ט"ז רשאי להביא זרע לשם חזינן דבשיעור זה דוקא הוי מפוזרים.
- 6) היה רחוק ט"ז אמה בין שורה לשורה וכל שנה הפך במקום אחר כל ב' שורות דענפיהם להדדי זרע לאידך גיסא ושנה אחרת להיפך. ותוס' פי' שמ"מ היה צריך להרחיק כשיעור עבודת הכרם דמחמרינן מדרבנן להחשיבו ככרם (וברשב"ם לא נתבאר להדיא כמה זרע עי' רש"ש).

תשובה ג.

- 1) אחד קנה שלש אילנות מחברו ונידונו אם יש לו קרקע ופסק ר' יהודה תלמידי' דשמואל דאם יש בין אילן לאילן דמלא בקר וכליו יש לו קרקע. והוכיח ר' יוסף דזה הרי שיעור ד' אמות שזה שיעור הרחקת המחרישה וא"כ מכות דד' אמות זה שיעור שאינם רצופים וכיון שרישא דר"נ שבשתא אף סיפא דאמר ט"ז שבשתא א"נ הרי זה ע"כ כר"ש ומדר"ש פלגא דמפוזרין אף לרבנן זה פלגא וא"כ ע"ג דמפוזרין בשמנה. א"נ שמיע ליה לר' יוסף רב יהודה שדוקא אם יש ד' אמות לכל אילן דהיינו ח' בין אילן לאילן ולא יותר דטפי מפוזרים הוו ואז מוכח להדיא, וההוכחה ממתני' לרב יוסף היא מר"מ ור"ש שאמרו שמנה אמות הוו מפוזרים ומותר להביא זרע לשם, ור' נחמן יגיד שמעשה רב ועדיף מעשה דצלמון והלכה כמותו דהשיעור ח' עד ט"ז.

- 2) שהשיעור הוא מוד' אמות ועד ט"ז והביאו דפסק כמעשה דדורא דרעותא מד' וכמעשה דצלמון עד ט"ז, ולא ס"ל דמדר"ש מוכח לרבנן, ולרשב"ם שיעור כלאים כמכירה תרויהו הכל עד ולא עד בכלל, ולתוס' בכלאים ועד בכלל ובמכר ולא עד בכלל כלומר במכר ט"ז זה מפוזרין ובכלאים ט"ז זה רצופין וטעמא דבמכר מודדים באמות שוחקות אבל בכלאים מודדים במצומצמות וע"כ זה פחות מט"ז.
- 3) מודדים לרשב"ם מפקק השני כלומר מאמצע הגזע ולתוס' מלמטה דהיינו מהעיקר מהלמטה גזזע, והראיה מהמשנה של ארכובה לרשב"ם כתוב שם מעיקר השני ולתוס' הכונה עיקר השני היינו המגפן המוכרת והראיה היא לשונית מלשון עיקר, תנן שם מי שמרכיב גפן מודד מעיקר השני, מרכיב לרשב"ם בחור בזקן ולתוס' מבריך בארץ.
- 4) לרשב"ם מכר לו שלשה אילנות היוצאים מגזע אחד דהיינו שהוציא עוד ב' ענפים והעלה סירטון אם יש לו קרקע כדין ג' או אין לו אלא כדין קרקע אחת, ויש מפרשים מכר לו שלש ענפים משלש אילנות ושאר האילן שייר לעצמו ושוב אותו ספק אם יש לו קרקע ורשב"ם דחה פירושם.

תשובה ד

- 1) רבא דדיקלא הוי הפסק טפי מכולהו. ולענין מים, הפסק של אמת המים הוי הפסק טפי מבור מים מכוונסים. ובשיעור רה"ר דמבעיא לך, היינו בבציר מט"ז, דאילו בט"ז תיפוק ליה דאף בלא רה"ר הוי מפוזרין. [והיינו אי נימא דט"ז אינו ככלל. והמהרש"א תמה על התוס' שגם כתבו דמבעיא לך בבציר מט"ז, אף דלדבריהם ט"ז הוא בכלל]
- 2) איכא מ"ד דדווקא כחצובה, והיינו משום דא"א לזרוע ולחרוש תחתם, ומשו"ה מכרן ללוקח, ואיכא מ"ד דאפילו כשורה, והיינו דלאו משום דא"א למוכר לחרוש ולזרוע בינותם אמרינן דמכר לו. ואף למ"ד כחצובה הוא בצירוף הטעם דג' אילנות הם חשיבי, דהרי בג' היזמי והיגי דהם קוצים, ל"א שנתן לו קרקע אף שא"א לזרוע בינותם.
- 3) ברשב"ם מבואר דבמקום שנהגו באופנים אחרים ודאי דאזלינן בתר המנהג. וקנה דמתני', לרשב"ם היינו הקנה עם הריאה, ולתוס' היינו הריאה עם הלב.

תשובה ה.

- 1) ר"ח חידש בהדיה שיעור אונאה ואח"כ השתנה המחיר ולפי מחיר זה המאנה הוא המתאנה ואפי' יש בזה שיעור ביטול מקח מ"מ המתאנה דמעיקרא חוזר ולא המאנה. דא"ל אי לאו דאוניתן לא מצית הדרת בך ולא יהא חוטא נשכר. וממתני' יש לדחות, א', דחידוש דמתני' באופן דהוקר זול ומ"מ שאני התם דאומר המתאנה אני לא התאניתי שידעתי שרע יאמר הקונה וכן הלוקח אומר לא התאניתי שידעתי שטוב טוב יאמר המוכר (תוס' בשם רש"י). והרשב"ם כתב כע"ז בשם רש"י ב. א"נ במתני' לא מירי כלל בהוקר זול וחידוש דמתני' דהוי טעות ולא יאמר לא התאניתי שידעתי שאין לסמוך על מה שאמרתי טוב, דטוב יאמר המוכר וכן מה שאמרתי רע משום רע יאמר הקונה – ר"י בתוס' (והריטב"א כ' דזה ג"כ פירוש רשב"ם).
- 2) לתוס' יכול לחזור כיון שרחוק יותר מדי מן המקח ולריב"ם א"א לחזור אא"כ המתאנה תובע אונאתו שאז אם יקיים המקח הוי מק"ט כלפי המאנה.
- 3) בשתות נחלקו רבי ורבנן אי יכול המתאנה לבטל המקח ואם רצה מקיים מקח ותובע אונאה. או שבע"כ קנה ויתבע רק אונאה ור"ח סבר שיכול לבטל המקח.
- 4) פרשב"ם אף שהוקרו לא יוכל לומר מה שאמרתי טוב משום דטוב טוב יאמר וכן להיפך מה שאמרתי רע משום רע יאמר קונה. (ועי' תוס' שכתבו שאין חידוש וזה לפי הס"ד).
- 5) שחמתית אדומה וע"ש החמה קרויה שחמתית ואר"פ ש"מ ששמש אדומה ולא לבנה דתנינן לבנה ושחמתית ש"מ שחמתית לאו לבנה. וכן ראייה מדסמקא צפרא ופניא ומעיקרא ס"ד דסמקא צפרא דחלפא אורדי דג"ע ופניא משום נורא דגיהנם א"נ איפכא כל' שבצפרא הגיהנם שכנגדו במערב מאדימו ובפניא להיפך.

תשובה ו.

- 1) מסקינן דדמי להני משום דאיכא דניח"ל בזה ואיכא דניח"ל בזה אבל אינו ממש ב' מינין לדעת רבנן דסברי דהתורם מוע"ז תרומתו תרומה (וכן נ"מ לענין מודה במקצת) ולרבי הוי ב' מינין שאין תרו"ת. והא דתרו"ת משום דרשינן מולא תשאו עליו חטא בהרימכם את חלבו ממנו דש"מ תורם מרעה על יפה תרו"ת. ובאופן דהוי שוגג פי' תוס' דאין תרו"ת דהוי בטעות.
- 2) י"א סמוך למבוי וי"א כעין צידי רה"ר. ור' אשי סבר דמדד (מוכר) והניח ע"ג סימטא קנה לוקח אפי' על קרקע סימטא אבל מדד לוקח פשיטא דמהני דהוי משיכה דלענין לקנות במשיכה מיקרי קצת חצרו ולא לקנות בחצר. והניח לתוך קופתו של לוקח פשיטא דמהני דקנו ליה כליו ולענין זה נמי הוי סימטא כחצרו ולא לענין קנין חצר.

- 3) מדאמר רבי חצר שותפין קונין זה מזה מאי לאו ע"ג קרקע ודחי דמיירי לתוך קופתו (ודין חצר שותפין כסימטא דאינו מיוחד ללוקח). ודחי מדאמר ר"י דהניח ע"ג סימטא לא קנה ש"מ לא קנה אא"כ מונח לקופתו. דאל"כ תיקשי אהרדי.
- 4) משך ולא מדר ומדר ולא משך מיירי דוקא בסימטא או חצר שניהם דאל"כ לא מהני משיכה אמנם לדעת רב אסי צריך להעמיד ברה"ר דאל"כ מדר יקנה, ומשך היינו משך משם לסימטא. ואם פיקח הוא ע"כ לא מיירי ברה"ר דממאן אוגיר אלא מיירי ברשות מוכר.

תשובה ז.

- 1) הכונה סימטא וקרי לה רה"ר שאינה רה"י. והא דבעי לעיל מדידה היינו משום דלא אמר ליה זיל קני וצ"ל בכליו בסימטא זיל קני ומדר הוי כזיל קני, תוס'.
- 2) ד' מידות במוכרין, מידת סרסור מושאלת למוכר עד גמר המדידה, ולהכי לא קני עד גמר המדידה שמאז מושאלת ללוקח להצניע בה, ולהכי משנתמלאת המידה קנה לוקח. ומידת לוקח קנה ראשון ראשון שאין צריך שישאילו לו ומיד קונה. ומידת מוכר לעולם לא קני לוקח, ומיירי בסימטא או חצר שניהן (ולמ"ד ברה"ר קונה מיירי אף ברה"ר ובחצר שאינה של שניהן). וברשות לוקח שקיבל מוכר – כיון שמתרצה מוכר למכור לו בכך וכך קנה מיד שחצרו זוכה לו, וברשות שלישי שהיה בפיקדון כיון שקיבל עליו להשאיל המקום ללוקח – לרשב"ם, ולתוס' שקיבל עליו הנפקד לזכות בחצרו עבור הלוקח קני בחצר. וכן אם ישכור המקום. וברשות מוכר לא קני אא"כ יגביה או ימשוך לחוץ וזה הכונה יוציאנו מרשותו וקני (בקנין משיכה בסימטא או בצירוף ידו). ולרשב"ם מהני ג"כ קבלה בשכירות מקום ברשות מוכר לתוס' לא מהני קבלה דאין זוכה בדבר שלו לאחר (וד' מידות לרשב"ם מידת סרסור, מידת אחד מהן, רשות לוקח, רשות מוכר או רשות שלישי. ולתוס' ד' כלים סרסור, מוכר, לוקח, נפקד.) והא דמהני ברשות נפקד קיבל או שכר למ"ד דתלי בכלי ולא בטל כלי אגב הרשות צריך להעמיד בכלי נפקד בי נפקד דוקא.

תשובה ח.

- 1) שאינה מיוחדת לא לזה ולא לזה אלא לתרויהו דאל"כ הוי רה"ר דומיא דאינה של שניהם וא"א לבאר בסימטא והרי ר"פ אמר דסימטא דוקא קני ולא רה"ר (וכן תיקשי מיניה וביה).
- 2) ר"ש הסתפק אי מהני כליו של לוקח ברשות מוכר והספק אי בטל הכלי לרשות או לא, ובתוס' כ' דשמא משאיל לו מקום ולהכי לא הוי ברה"ר (וע' ריטב"א ונתה"מ). ובעי למיפשט ממתני' בגיטין לתוך חיקה או קלתה מגורשת אף שהיא בחצרו של בעל. ודחינן א. דתלויה קלתה ומטעם הגבהה. ב. בקשורה אף שאינה תלויה. ג. כגון שבעלה מוכר קלתות ויש לו בית מיוחד לכך ואינו מקפיד. ד. שמונח בין ירבותיה שמקום זה קנוי לה שאין אדם מקפיד ע"ז.
- 3) אי אזלינן בתר כלי צריך להעמיד בכליו של מוכר ברשות מוכר דאילו בכליו של לוקח יקנה לוקח וא"צ הגבהה או משיכה. והא דמהני רשות לוקח מקשינן אי בכלי מוכר אמאי קני ופירשו תוס' דהא בהו תליא אי אזלת בתר כלי ה"נ להיפך ומשני דהתם בכלי לוקח והכי אורחא דמילתא. ותוס' כתבו דא"ז מוכרח ד"ל דהמוכר מבטל כלי שלו כדי שיקנה הלוקח.
- 4) במשיכת הבהמה איבעיא לן בב"מ ולתי' א' בתוס' דוקא בא"ל קני בבהמה לקנות כלים שעליה. ובמשיכת האנשים ודאי לא מהני.

תשובה ט.

- 1) דוקא פרקו דמונח ברשותו ובצירוף פריקה אפ' אח"כ ופי' תוס' דחמרים אינן של הלוקח דא"כ יקנה בלא פירקן. (לכאן' כונתם במשיכה) ורבא הוכיח דמשמע פירקן קנה בחצר אף שמונח בכלי מוכר ומדכלי מוכר לא מעכבי ה"נ להיפך כלי לוקח לא יקנו ברשות מוכר ולמס' נדחה דמיירי במתאכלי דתומי שהיה בלא כלי. וכתבו התוס' דבהמה גרע טפי דלא בטלה לגבי הרשות כדחזינן בלא פירקו לא קני לכו"ע.
- 2) בא"ל זיל קני כלו' יקנו לך כליך מדשאל לו המקום.
- 3) דבלא זה לא ס"ד שמא זה ירצה מחיר רב או להיפך. ובמשיכה בעינן דוקא קודם דאל"כ כבר לא יועיל אחר שמשך לקנות אבל בחצר מהני אח"כ שכ"ז שהוא בחצרו חצרו קונה.
- 4) במשיכה ומיירי באין דרכן בהגבהה אבל דרכן בהגבהה בעינן הגבהה. וכן כל דבר נקנה בהגבהה אף שאין דרכו והא דקתני משיכה הכונה אפ' משיכה.
- 5) מיירי בגרר לצידו רה"ר שלענין משיכה קני כסימטא, לענין לכת לר"א חייב, והרשב"ם הביא עוד תי' שצירף ידו למטה מג' ופרשב"ם דעי"ז לא בטל לרה"ר ומהני משיכה לשם ותוס' פליגי דכה"ג הוי חצר וע"כ סוגיין לא אזלא כהאי תי'.

תשובה י'.

- 1) מיירי בשליפי רב רבני דאין דרכן בהגבהה ובפישתן אין דרכו ברב רבני כיון שמחליק ולרבי בעי הגבהה. ולר"ח כיון שקשה למושכו לעולם דרכו בהגבהה אף בשליפי רב רבני.
- 2) לכא' דרכו בהגבהה ואפ"ה איכא מ"ד דנקנה במשיכה (וי"א בהגבהה) והגמ' מק' א"כ כיון שדרכו בהגבהה אמאי מהני משיכה ומשני דסרכא שעי"ז אין דרכו בהגבהה שנדבקת לארץ א"נ שורטת מי שמגביהה.
- 3) מיירי בא"ל כור בל' סאה בסלע ואיכא שנתות וממילא כל סאה שנמדד קני אבל בלא זה לא קני בהקפיד על מידה מסוימת.

תשובה יא.

- 1) הגמ' סברא דאם אינו שכירות א' הוי ריבית שמשלם לו מראש בזול וע"כ ק' ארב ושמואל ומשני דמעיקר הדין אין ריבית בתשלום בזול מראש ופרשב"ם דאין דמים קבועים ואונאה ובטול מקח בשכירות ואם נצרך למזונות משכיר עצמו בזול ואינו אסור אלא משום דמיחזי כריבית אם אינו מתחיל מיד וסגי בהכי שיתחיל מיד. אף שהוא כמה שכירות.
- 2) פרשב"ם דהוי כרפק פורתא וקנה הקרקע לגבי פישתן כל' דהוי כחלק מן הקרקע, אף שלא קנה קרקע עצמה. ולתוס' קני עי"ז בחזקה הקרקע לשאלה לקנות בחצר הפישתן שבה.
- 3) נשברה חבית נשברה לסרסור פרשב"ם שהוא קונה ואח"כ מוכר וא"כ כשמדד ברשותו נשבר ולא הוי כשליחות הקונה. ותוס' פי' שאף שאינו הקונה כיון שנשבר במדידתו שלא באונס חייב ע"ז.
- 4) מטיף ג' טיפין לקונה והשאר שלו וחנוני א"צ להטיף שאין לו זמן ולר"י דוקא חנוני בער"ש חנוני פטור ובשאר זמנים יש לו זמן לענין זה.

תשובה יב.

- 1) במקח הוי של מוכר מפני יאוש הלוקח. ובתרומה ה"ז תרומה ומפני שאין שייך שם יאוש ופירשו תוס' דמיירי שאומר שתורם כל מה שבבלי ובמעשר אינו כן שאסור לומר כן שמוסיף המיצוי והוי מרבה במעשרות דמקולקלין. (והו"מ למימר דטעמא דתרומה משום שאין ברירה).
- 2) דכיון שלא מעצמו נתן אלא הוא נתן ביד בנו א"כ אינו מתחייב ע"ז ואאיסר לא קשיא כיון שמשלו נתנו ואילו נתן הפונדיון אה"נ. (-תוס'). ועי' לשון רשב"ם וצ"ב).
- 3) לשמואל חייב ורשב"ם הסתפק אי מדין לוקח או שואל ורש"י סבר דהוי לוקח (וע' תוס') ומיירי דוקא בקייצי דמיה שיודע שיכול מיד לקנות וכן בנדרים מוקמינן דוקא בזבינא חריפא דהוי הנאת לוקח (ומשמע דהוי מטעם שואל - תוס').

תשובה יג.

- 1) כיון שגורם לה להתרחק מהבעלים מתחייב אבל בעלמא לא מתחייב בהגבהתו בדבר שאין בו חיוב השבת אבדה כלל.
- 2) בנטלה למוד לאחרים ופליגי אי שואל של"מ גזלן ובעי השבה מעליא וזו לא הוי מעליא דאינו מדעת ואינו משתמר (רשב"ם, ותוס') ולר"י הוי שואל וסגי בהשבה למקום שנטלו.
- 3) בסתמא לא קנה דבמה יקנה וירא שמים קני כיון דידעא דודאי לא הדר ביה.

תשובה יד.

- 1) טפח וכן לענין ליטרא ולמעלה אבל בפחות א"צ טפח שלא מסתבר שצריך להוסיף כ"כ הרבה לשיעור מועט. ואין חיוב להכריע ואפשר מדאו' ליתן גירומין ויש שנהגו לעשות הכרע במקום זה. ותוס' כתבו דחיוב דאו' רק מי' ליטריין ופחות מזה תלוי במנהגא. והספק ביבש אי הוי א' ממאתים או א' מד' מאות (אי קאי אא' מעשרה או אעשרים).
- 2) קללות דבחוקותי ודכי תבא. וניצבים לא הוזכר והוכיח תוס' מכך שאין ניצבים נקראים קללות לגבי תכלה שנה וקללותיה שהרי לא נמנה כאן והא דמחלקים ניצבים קודם לר"ה ולא מחלקים מטות ומסעי במקום זה ויצטרפו אח"כ ניצבים וילך ע"כ טעמא כדי להפסיק בפרשה אחר הקללות קודם ר"ה.